

DIANIA STUDIE.

Wat is het effect van Niacinamide suppletie op het serumfosfaatgehalte bij hemodialysepatiënten?

Inez Jans^{1,6}, Willemien Baan^{2,6}, Arend Jan Smilde^{3,6}, Geert W Feith^{4,6}, Julia M Hofstra^{4,6}, Nicole M de Roos^{5,6}

¹ diëtist nierziekten Ziekenhuis Gelderse Vallei, Ede, ² dialyse- en researchverpleegkundige Ziekenhuis Gelderse Vallei, Ede, ³ physician assistant dialyse Ziekenhuis Gelderse Vallei, Ede, ⁴ nefroloog Ziekenhuis Gelderse Vallei, Ede, ⁵ universitair docent afdeling Humane Voeding Wageningen Universiteit, Wageningen, ⁶ Alliantie voeding in de Zorg.

Inleiding

Hyperfosfatemie is een blijvend probleem bij dialysepatiënten en geassocieerd met cardiovasculaire complicaties en verhoogde mortaliteit. Daarom is het behandeldoel bereiken van normofosfatemie. Patiënten krijgen hiervoor vaak veel fosfaatbindende medicijnen voorgeschreven, in te nemen bij elke fosfaatrijke (tussen)maaltijd. Naast de grote kostenpost leidt dit, mede door de bijwerkingen, tot een verminderde kwaliteit van leven. Vaak is ook de therapietrouw voor deze medicatie slecht.

Sinds 2004 bestaan aanwijzingen dat suppletie met vitamine B3 het serumfosfaat verlaagt. Dit door remming van het fosfaattransport via de natriumfosfaatkanalen (NaPi-2b) in de darm. Groot voordeel is de inname 1x per dag, onafhankelijk van de maaltijd. Er zijn 2 vormen van Vitamine B3: Nicotinezuur (of Niacine) en Niacinamide (of Nicotinamide).

In 2012 hebben we een interventiestudie uitgevoerd bij 29 hemodialyse patiënten, waarbij gedurende 8 weken extra Nicotinezuur is geslikt. Resultaat was een daling van serumfosfaat met 0.36 mmol/L (21%). Hierbij echter een drop out van 66% t.g.v. ervaren bijwerkingen (m.n. jeuk en flush) zodat brede toepassing niet haalbaar lijkt. Zowel het positieve effect als de bijwerkingen zijn ook door anderen beschreven (Müller et al, CJASN 2007).

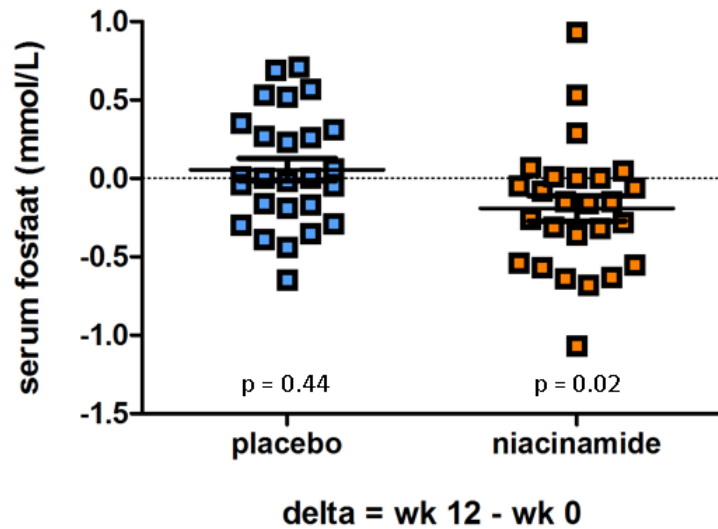
In de huidige studie onderzoeken wij of Niacinamide -de andere vorm van B3- beter wordt verdragen met behoud van het fosfaatverlagende effect.

Methoden

Wij hebben een dubbelblinde cross-over interventiestudie verricht met Niacinamide (250 mg, Orthica). 35 hemodialyse patiënten werden geïncludeerd (19 M en 16 V, 65 jaar ± SD 16, baseline gem. serumfosfaat 1.49 ± SD 0.29 mmol/l) en gerandomiseerd voor interventie A of B. Groep A start met Niacinamide, groep B met placebo. De eerste 4 weken 1 tablet, daarna 8 weken 2 tabletten. Na 12 weken kreeg groep A het placebo en groep B Niacinamide.

Resultaten

Van de 35 patiënten hebben 26 patiënten het onderzoek voltooid (drop out 26%). Slechts 2 patiënten (6%) hebben de studie voortijdig beëindigd vanwege bijwerkingen (diarree en jeuk); 7 patiënten zijn om andere redenen gestopt. Het serumfosfaat was na de interventieperiode gemiddeld 0.20 mmol/L (13%) lager.

Conclusie

1. Niacinamide wordt in tegenstelling tot Nicotinezuur goed verdragen.
2. Niacinamide leidt tot een significante fosfaatdaling van 0,20 mmol/L. Er zijn echter grote interindividuele verschillen.
3. Het effect van Niacinamide lijkt kleiner dan van Nicotinezuur, maar kan dosis gerelateerd zijn.

Disclosure: (potentiele) Belangenverstrengeling: Geen